

ดอกไม้ใบธรรมคุณดีไทย ๑๗

โดย บัณฑลอบ หนู 27

๘๓ หน้า

ขอโคตะโกตะขบหน้า ต้นตุ้มภาภาภาภา
ขอปากอต้นเมทาหงส์ มะดี๋อตกอุกนมแม่อ

วรรณคดี : ภาพที่๑๒๑ 'นิราศธารทองแดง'

พระนิพนธ์ : เจ้าฟ้าบรมวิเบศร ไชยเชษฐาสุริยวงศ์ (เจ้าฟ้ากุ้ง)

หว่าSyzygium cumini(L.)Skeels ไม้จากถิ่น อินเดีย ปากีสถาน
อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเนปาล แล้วแพร่ผ่าน บังคลาเทศ ศรีลังกา

ชื่อสามัญ Jambul Jambolan plum Java plum จามาน จามูนก็ว่า
ชื่อท้องถิ่น หว่าซี่แพะ หรือหว่าป่า หว่าขาว หว่า หว่าขึ้นก วิหคเพลินกิน

หว่าเป็นไม้ พระราชทาน ผ่านเมืองเพชร เพื่อความสำเร็จ ชัยชนะ รักษาถิ่น
ไม้ยืนต้น มงคลนาม นำชีวิน ผลเก็บกิน วิตามินสูง บำรุงกำลัง

ผลสุกมี สีม่วง และสีดำ รสดีล้ำ นำเปรี้ยวหวาน อมฝาดบ้าง
สรรพคุณ หลากหลาย มากมายจ้จก แก้เลือดคั่ง ผิวหนังแห้ง แกร่งหัวใจ

แก้เบาหวาน น้ำตาลในเลือด แก้ TB ปอดไม่ดี มีลิ้มเลือด มะเร็งร้าย
ปากคอฟอง ท้องเสีย EscherichiaColi ลูกหว่าไทย ใช้ต่อต้าน การชรา

น้ำปานะ จากลูกหว่า พุทธานุญาติ หว่าสามารถ สกัดเป็นไวน์ ได้รสกล้า
ใช้ก่อสร้าง บ้านช่อง มองงามตา สมราคา หว่าไทย ไม้มงคล

สถิตยพันธ์ ธรรมสถิตย

นึกคิดกลอน ในตอนสาย ใต้ร่มหว่า มวลวิหค เหล่านกกา มาอาศัย
ส่งเสียงร้อง เจียวจ้าวรับ เพราะจับใจ ดุจดั่งได้ นั่งฟังเพลง บรรเลงชวน

มีหว่าคู่ อยู่หลังบ้าน ปลุกน่านหลาย ยังอยู่รอด ปลอดภัยดี เป็นศรีสวน
น้ำท่วมป่า หลายครานี้ ที่รบกวณ ไม่เซชวน นำชวนชม สมบูรณ์ครัน

ลำต้นแนบ แอบชิดกัน สมานสมัคร ดุจดุ่รัก ประจักษ์ชื่น รื่นสุขสันต์
อยู่ร่วมด้วย ช่วยเสริมส่ง คงสัมพันธ์ นิรันดรกาล ประสานใจ ให้ยั่งยืน

สองต้นหว่า ฟอตาปลูก ให้ลูกสาว
ให้กันแล้ว แล้วกันไป ไม่รับคืน

ก้อเมียเรา เขายกให้ ไม่ขัดขืน
หว่าสองพันธุ์ ท่านปลูกขึ้น ยืนคู่นี้

พันธุ์ผลใหญ่ ใบเขียวเข้ม งามเต็มต้น
พันธุ์ผลเล็ก เขียวอมเหลือง รุ่งเรืองดี

อยู่ทานทน ปนด้วยนั้น ประสานสี
อยู่ยืนยง คงมั่นนี้ มีคุณอนันต์

ดอกหว่าขาว สกาวยสวย รวยกลิ่นหนา
หมู่วิหค นกกาเล่า ฝ้าสำราญ

ผลม่วงแดง แฉงเจ็ดจำ ผลาหาร
แสนเบิกบาน ปันแบ่งกิน สมจินตนา

ยืนเฟ่งพิศ พิณจตุ ได้รู้เห็น
บุญบารมี ที่มากล้น ดึงคนมา

ชนนั้นเปรียบ เทียบได้เป็น เช่นต้นหว่า
เข้าพึ่งพา อาศัยอยู่ ดูแลกัน

รักยึดยาว จนเฒ่าแก่ มิแปรเปลี่ยน
ฝ้าลิขิต ชีวิตคู่ เฟื่องฟูสราญ

จะวนเวียน เพียรธำรง คงสืบสาน
จวบนิรันดร มั่นหทัยา หว่ายังอาย

โกวิท ธีรวิโรจน์

แลตะคุ่มกลุ่มต้นหัวอระร่ำอระ
ริมห้วยหนองหลากนอชมองเห็นไกล
ถึงปลายหนาวเจ้าพราวบานละลานไพร
ชาวกระจ่างพรางหอมอ่อนวอนลมพราย
ครั้นเหมันต์เยือนเกลื่อนผลทันหลากสี
เหล่านกกาโผมากินบินจิกร่ววง
พุทธานุญาตประกาศหว่าน้ำปานะ
มารังสรรค์พลันเกิดไฉนอุบายคน
เป็นสมุนไพรช่วยให้หัวใจดี
วันโรคหายมลายบิตพลันฟื้นคงทน
แกร่งเนื้อไม้ใช้สร้างบ้านงานก่อสร้าง
ไม้พระราชทานแก่เพชรบุรีศรีอนันต์
เขียวสดงามตามท้องนาและป่าใหญ่
อบอุ่นใจไปทุกครามาใกล้กราย
ตามชอกใบละไมช่อซีร่มคล้าย
ละมุนกายมลายเศร้าหายเหงาทรวง
ดูจมน้ำที่ชาวพราวแดงม่วง
อิมทั้งปวงควงคู่คู่ถลาวน
ถวายพระละครหายได้กุศล
โลกวาทันสิ่งดีมีเลวปน
เลิศค่าที่ชะลอแก่แก่น้ำลายชัน
น้ำมันหอมระเหยลั่นคั่นเจอเลิศเลอพันธุ์
ยอดอ่อนสล้างพลาจลองชิมผักจิ้มนั้น
เลอเฉิดฉินหัวอันอเนกคุณ

กุศล คำเพราะ

เมื่อยามเด็กอยู่บ้านสวนชวนสนุก
ปีนต้นไม้เก็บผลกินรำไป

ต้นไม้หนึ่งชิ้นงามยามออกผล
คือต้นหว้าโตใหญ่แย่งเก็บกัน

มีหลายชื่อหว้าขี้นกหรือหว้าป่า
ไม้มงคลถือกันนั้นแข็งแรง

มีประโยชน์มากล้นผลลูกหว้า
ผลหว้าสุกเก็บมานำรับประทาน

เปลือกและใบสกัดได้ใช้รักษา
แก้หอบหืดผลสุกต้มน้ำกิน

ลดความเสี่ยงโรคหัวใจนั้นช่วยได้
คันผิวหนังช่วยได้ไม่ระคาย

หกล้มลูกคลุกคลานสำราญโฉน
แสนสุขใจเพลินเล่นไม่เว้นวัน

ลูกเต็มต้นเป็นพวงอยู่ดูน่าขัน
กินผลนั้นถูกใจให้ปากแดง

นับได้ว่าเป็นไม้ให้เนื้อแข็ง
เป็นไม้แห่งชัยชนะสำเร็จการ

ให้คุณค่าหลายอย่างทางอาหาร
เปรี้ยวอมหวานกินดีมีวิตามิน

ทำเป็นยามากมายหลายอย่างสิ้น
ใช้กวาดล้นระคายคอปอเบาบาง

วันโรคทั้งแก้อใช้กว้างขวาง
ต้นใช้สร้างบ้านอยู่ดูงามตา

ผลลูกหว้าคั้นน้ำถวายพระ
เป็นไม้ดีมีประโยชน์ที่เห็นมา

หนึ่งในน้ำปานะตามศาสนา
คือต้นหว้ารักษาไว้ให้ยั่งยืน

อัญชลี ณ เชียงใหม่

หว้าหรือลูกหว้าJava plum

เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดเพชรบุรีศรี

เป็นไม้มงคลเรื่องความสำเร็จดี

และก็มีชัยชนะตลอดกาล

เป็นไม้ยืนต้นต้นกำเนิดในบังคลาเทศ

อีกหลายประเทศมีอินเดีย ปากีสถาน

ศรีลังกา อินโดนีเซีย เนปาล

แล้วคือปลานมาสู่ประเทศไทย

เป็นผลไม้มีคุณค่าโภชนาการสูง ใช้บำรุงสุขภาพได้ตั้งใจหมาย

วิตามินแร่ธาตุมีมากมาย ใช้ทำไวน์ น้ำปานะ พระฉันทาน

สรรพคุณมีมากมายหลายหลาก

แก้ปากเปื่อย คอเปื่อย แก้เบาหวาน

หอบหืดดื่มกับน้ำบรรเทาอาการ

ช่วยย่อยอาหาร ยับยั้งเชื้ออีโคไล

อุดมด้วยธาตุเหล็กบำรุงกระดูก

ผลสุกแก้บิด ท้องร่วง ได้สติ

ทำเป็นยาอม กวาดคอ ก็ได้ใจ

ชะลอความแก่ได้ต้านมะเร็งดี

เนื้อไม้ใช้นำมาปลูกสร้างบ้าน

ได้ทนทานสวยงามอร่ามศรี

ยอดอ่อนนำมาแทนผักสดก็เข้าที่

นำส่งเสริมให้มีปลูกทุกบ้านไป

อานนท์ สรวิสูตร

